

Albert Sánchez Piñol: «La cultura no ens ha fet més bons»

L'escriptor considera que «si la gent d'un país vol ser independent, ho serà, cap llei del món pot impedir-ho»

L'antropòleg i escriptor Albert Sánchez Piñol (Barcelona, 1965). Foto: Tania Tapia

1. «Que es deixin estar d'arguments històrics o jurídics, el que importa realment és la voluntat de la gent. Si la gent d'un país vol ser independent, ho serà. Punt final. No hi ha llei al món que pugui impedir-ho. Això sí que és vàlid per a tots els territoris del món.»
2. «La literatura no pot canviar el món. Coneixes un sol llibre literari que hagi canviat res? *Mein Kampf* o *El capital* sí que van canviar coses, però la literatura, no. La cultura no ens ha fet més bons, no implica un progrés moral. Hi va haver un punt d'inflexió amb Auschwitz, on els carnissers i botxins sovint eren gent il·lustrada.»
3. «Adorno tenia una idea molt elevada de la poesia. És tan kumbaià, això de pensar que un poema pot canviar el món! Jo això no m'ho creia ni quan era kumbaià.»
4. «A tothom li convindria fer una immersió sociològica en una altra comunitat humana: com més distant de la seva, millor. Després en tornes amb els ulls nets, i ja no et colen gols amb tanta facilitat.»
5. «A la nostra societat el valor suprem és la llibertat, però digue'm a quina hora et lledes els dilluns i et diré quina llibertat tens. Vivim en una mentida. Aquí ens han convençut que 40 hores de treball setmanal és una gran conquesta social, però els pigmeus només treballen 7 o 8 hores per setmana.»
6. «Jo hauria agraït poder anar a un bon taller d'escriptura. Però el discurs dominant a la literatura catalana, com a la francesa, diu que no s'aprèn a escriure. Es té de la literatura una idea bàsicament religiosa: és com l'esperit sant.»
7. «S'ha confós el paper del novel·lista amb el de l'intel·lectual, no hem entès que són dues disciplines diferents. Hi ha molts intel·lectuals que es pensen que si tenen una bona cultura acadèmica seran bons novel·listes, i no va així la cosa. Umberto Eco n'és una excepció. Les novel·les de la majoria d'intel·lectuals són dolentíssimes perquè no saben escriure, no saben que és diferent que els personatges tinguin problemes o que tinguin conflictes.»
8. «Això de la responsabilitat social de l'escriptor és un invent del segle XIX. L'única responsabilitat de Shakespeare era omplir el teatre. Jo no acabo d'entendre per què la meua opinió, si sóc una persona democràtica, ha de valdre més que la d'un lampista. L'escriptor no és cap pastor que hagi de guiar el ramat. Però la gent, lamentablement, busca pastors.»
9. «Un escriptor es pot comprometre políticament o no, cadascú pot fer el que li doni la gana. Però no veig per què ha de tenir més pes l'opinió d'un escriptor que la de qualsevol altre ciutadà.»
10. «Jo opto per una literatura popular. Si els sectors més elitistes em menyspreen per això, és el seu problema. Aquesta literatura popular costa molt més de construir que allò que ells entenen com a literatura elitista. En realitat, el que ells fan és literatura popular fracassada, perquè no tenen ni punyetera idea de com es fa, de quines són les tècniques de construcció d'un text narratiu.»
11. «Si t'ho miro amb ulls d'antropòleg, el tema de com es conformen les elits és molt curiós. Les

elits econòmiques i polítiques estan molt clares: o ets propietari d'un banc o no ho ets, o ets president de la Generalitat o no ho ets. Però les elits culturals es conformen perquè algú decideix que ell és l'elit cultural, i no li cal presentar cap títol ni atribut. I si té una sèrie d'elements extraartístics com un bon cognom o un cert pedigrí, millor. Qui decideix qui entra i surt d'una elit cultural? Els que ja hi són, que s'atribueixen la porta i la clau. Al segle XXI, mantenen un discurs del segle XVIII, segons el qual ha d'existir una elit que mantingui la flama.»

12. «Pensen que amb un premi Nobel ja estarà tot resolt, i això precisament a Catalunya no ens ho podem permetre, perquè tenim una experiència històrica precedent que demostra que és un error fatal: l'occità va aconseguir el Nobel amb Frederic Mistral, i on és avui en dia l'occità? Justament el que necessitem nosaltres és una literatura popular de la millor qualitat possible.»

13. «Si som espavilats, la globalització juga a favor de cultures petites com la nostra, però hem de saber jugar les cartes, no hem de ser pessimistes. La gran diferència amb la situació de fa cent anys és que avui un escriptor d'Islàndia escriu un llibre i tres mesos després l'estan llegint a Turquia. Doncs apa, pugem al carro.»

14. «Fa un milió d'anys que l'ésser humà no progressa moralment. No hi ha res que vagi enlloc, només hi ha progrés tecnològic. Per això simpatitzo molt amb la figura de Humphrey Bogart: sap que la causa està perduda, però no pot deixar de lluitar per ella.»

Declaracions extretes de l'entrevista feta per Eva Piquer i publicada en el llibre Catorze de cara al 2014. (<http://evapiquer.cat/2014/02/catorze-de-cara-al-2014/>)